

Verksamhetsberättelse 2024

Innehåll

3	Det här är Föreningen Norden	18	Isländska kulturdagar
4	Generalsekreteraren har ordet	19	Katalysatorn ett gränslöst Norden
6	Riktlinjer och prioriteringar	20	Lokala samarbeten
7	Fullmäktige	21	Östersjösamarbetet
8	Nordens samarbetspris	23	Kommunikation och opinionsbildning
9	Nordiska dialoger över gränser	24	Nordenbarometern
10	Studiecirkel – Min plats i Norden	25	Röster från samarbetspartners
11	Nordperspektiv	27	Norden i skolan
12	Norden i bilder	28	Nordisk litteraturvecka
13	Nordic Civ	29	Biskops Arnö
15	Nordjobb	30	Ordföranden har ordet

Adress

Föreningen Norden
Box 1083
101 39 Stockholm

Kontakt

info@norden.se
08-506 113 00
www.norden.se

Sociala medier

Instagram: foreningennorden_sverige
Facebook: facebook.com/foreningennordensverige
Linkedin: Föreningen Norden

Det här är Föreningen Norden

FÖRENINGEN NORDEN GRUNDADES 1919 med syfte att främja och stärka samarbetet i Norden och med vår omvärld. Föreningen är en parti-politiskt och religiöst obunden medlemsorganisation som är öppen för alla som delar vårt ändamål och som vill verka för ett öppet, demokratiskt, samverkande och hållbart Norden. Föreningen Norden samverkar med våra nordiska systerföreningar i Föreningarna Nordens Förbund. Föreningen utvecklar och bedriver verksamhet för att främja och stärka samhörighet och samarbete i Norden, samt förvaltar och utvecklar samhällsuppdrag från Sveriges regering, Nordiska ministerrådet och EU-kommissionen.

SAMARBETEN ÖVER GRÄNSER

Utgångspunkten för vår verksamhet är att våra stora samhällsutmaningar delas över gränserna och att vi utvecklar bättre och mer framgångsrika lösningar på dessa tillsammans. Målet med arbetet

är ett inkluderande och välutvecklat mellanfolkligt utbyte i Norden och med vår omvärld. Genom vår verksamhet arbetar vi för att stärka dialogen mellan invånare och beslutsfattare i Norden samt att uppmuntra och möjliggöra nya möten, dialoger och samarbeten över gränser.

MELLANFOLKLIGT UTBYTE

Med mellanfolkligt utbyte menar vi möten, dialog och samarbete över gränser.

Vår vision

”Ett öppet, demokratiskt, samverkande och hållbart Norden som utvecklas för framtiden – av oss tillsammans.”

Föreningen Norden i siffror

81 lokalavdelningar som är organiserade i 22 distrikt

5707 medlemmar (huvud- och familjemedlemmar)

19 samverkande medlemmar

Generalsekreteraren har ordet

Foto: Magnus Sandberg

UNDER ÅRET HAR jag haft förmånen att träffa många engagerade och kunniga människor som brinner för samarbete i vår region. Oavsett om jag varit på framtidskonferens med civilsamhället i Malmö, Nordiska rådets session i Reykjavik, Föreningen Nordens Fullmäktige eller tillsammans med nordiska gymnasielärare i Lovisa i Finland, har jag slagits av det enorma engagemang som finns för att tillsammans göra Norden till en bättre plats.

I spåren av pandemin, med ökade säkerhetspolitiska spänningarna och Sveriges NATO-medlemskap har nyttan av samarbete i Norden blivit alltmer angelä-

get för oss alla. För mig är det en viktig drivkraft att få fler att se nyttan och värdet av att bygga nätverk och samhörighet mellan människor i Norden. Samarbetet kan inte bara ske på politisk nivå, vi invånare behöver själva bygga och stärka de mellanfolkliga relationerna.

DIALOG MELLAN OLIKA sektorer, generationer och över geografiska gränser är en förutsättning för att Norden ska kunna utvecklas. Dialogen låter oss lyssna och lära av andra, samtidigt som vi får möjlighet att uttrycka våra egna åsikter och dela kunskap och erfarenheter. Tillsam-

mans med Studieförbundet Vuxenskolan skapade och lanserade vi under året den nya studiecirkeln ”Min plats i Norden”. Att vår första utbildning för studiecirkelledare lockade över 50 deltagare visar att det finns ett sug efter samtal och dialog!

Föreningen Norden arbetar för att stärka dialogen mellan invånare och beslutsfattare. Fler invånare behöver ges möjlighet att delta och påverka samhällsutvecklingen i Norden. Den som deltar i en av våra studiecirkelar har möjlighet att reflektera, diskutera och utbyta idéer kring hur det är att leva, bo och verka i Norden – tillsammans med andra. Delar av resultatet från studiecirkelarna, i form av tankar, idéer och förslag kring framtiden i Norden, synliggörs i vår årliga publikation Nordperspektiv. Demokrati i förändring var temat för årets Nordperspektiv, som släpptes och lämnades över till beslutsfattare i samband med Nordiska rådets session i Reykjavik.

SAMARBETE I NORDEN är en angelägenhet för oss alla. Och om vi ska stå starka som region och klara av framtidens gemensamma utmaningar är det särskilt viktigt att unga känner en samhörighet och delaktighet i det nordiska samarbetet. Föreningen Nordens undersökning Nordenbarometern 2024 visar att hela 91 procent av unga i Sverige mellan 18 och 30 år instämmer i påståendet att det behövs mer samarbete inom Norden för att klara framtida utmaningar.

Årets Nordenbarometer visar också

att unga är nyfikna på Norden. Bland 18–30-åringar kan sju av tio tänka sig att arbeta, studera eller bo i ett annat nordiskt land. Drygt en av tio har redan erfarenhet av att göra det. Det är väldigt positivt att unga i Sverige har en vilja och en nyfikenhet att upptäcka andra delar av Norden. Att fler unga får en nordisk erfarenhet är viktigt för att utveckla tillit och samhörighet över gränserna.

Vi i Föreningen Norden kan fylla en viktig funktion i samhället. Jag ser fram emot ett nytt år av samarbeten och utveckling. Jag ser fram emot ett nytt år av samarbeten och utveckling tillsammans med er ■

Josefin Carling

Generalsekreterare Föreningen Norden

ÖVRIGA ANSTÄLLDA PÅ FÖRBUNDSKANSLIET 2024

Anders Bergström, ansvarig EU-projekt och finansiering, **Caroline Liljegren**, administrativ chef, **Linda Eikestam**, administrativ koordinator, **Anna Scaramellini**, verksamhetsutvecklare, **Louise Hellbom**, verksamhetsutvecklare, **Sandra Zetterman**, kommunikatör, **Sarah Lindqvist**, koordinator Nordjobb Sverige, **Celia Boltes**, processledare (föräldraledig), **Asli Tepecik Dis**, processledare, **Elina Löow**, processledare, **Heidi Axelsson**, projektassistent.

Dialog mellan olika sektorer,
generationer och över
geografiska gränser är **en**
förutsättning för att Norden
ska kunna utvecklas.

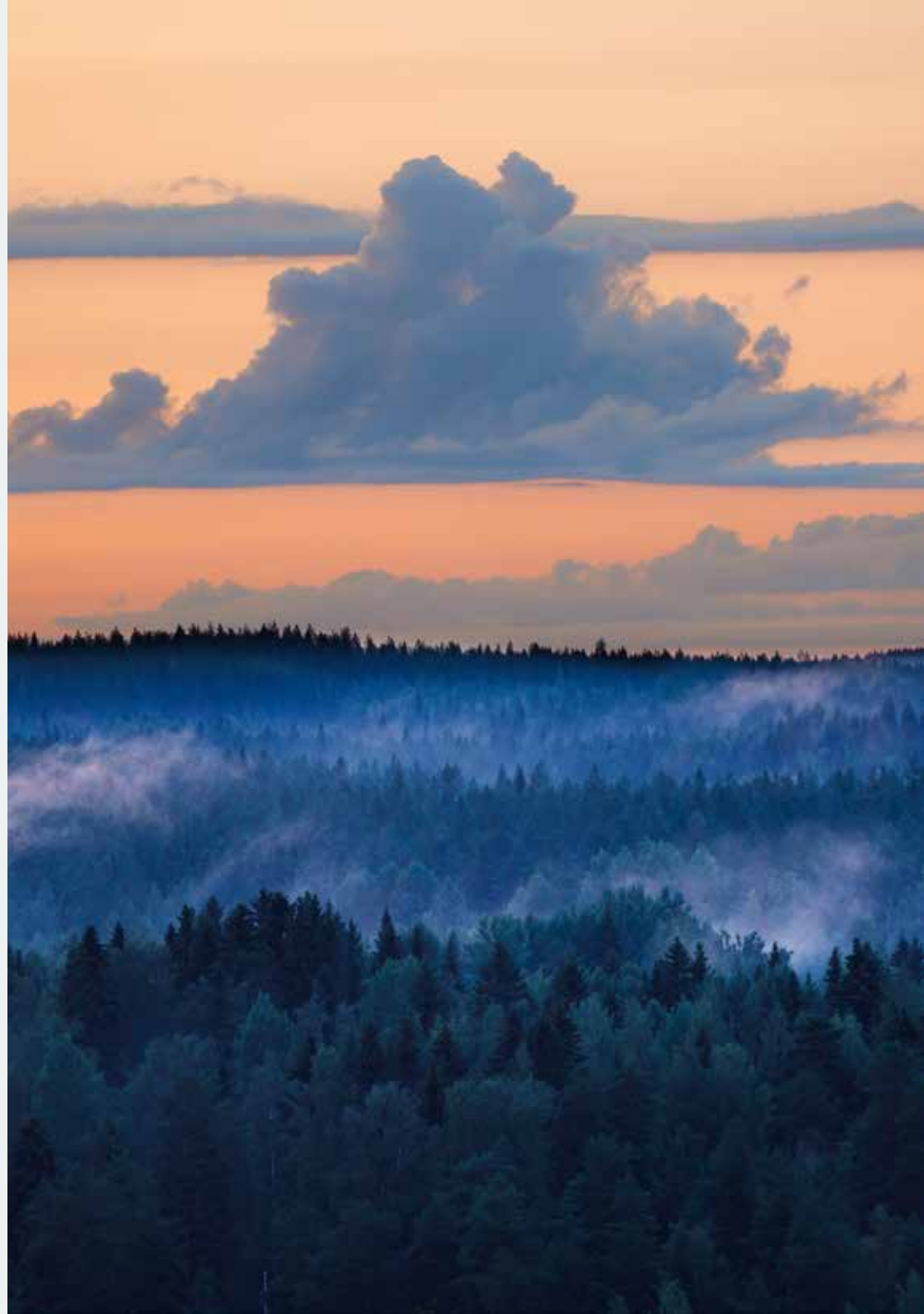
Josefin Carling, generalsekreterare
Föreningen Norden

Riktlinjer och prioriteringar

Föreningen Nordens fullmäktige beslutade 2022 om riktlinjer och prioriteringar för arbetet till och med 2026. Under 2024 har vi genomfört olika insatser för att ta oss närmare att uppnå riktlinjerna "Norden för framtiden". Vi färdigställde och började sprida material för samtal, samskapande och reflektion för målgrupperna förskola, gymnasium och föreningens medlemsrörelse. Vi lanserade Nordens samarbetspris och har både inlett och byggt vidare på olika samarbeten under året.

PRIORITERINGAR FÖR ARBETET UNDER 2024

- Föreningen ska vidareutveckla nya former för engagemang och involvering i arbetet med mellanfolkligt utbyte i Norden – med särskilt fokus på unga.
- Föreningen ska genom sin verksamhet bidra till att öka lärandet om och intresset för Norden samt om vikten av möten, dialoger och samarbete över gränser i Norden och Östersjöregionen
- Föreningen ska vidareutveckla former för samhällsdialoger och opinionsbildning om samhörighet och samarbete för framtiden i Norden och Östersjöregionen.
- Föreningen ska involvera fler målgrupper i arbetet, genom samarbete med individer, nätverk, näringsliv, offentliga aktörer, civilsamhällesorganisationer och akademi.

Fullmäktige

Engagerade diskussioner och val av ny ordförande

Demokrati, opinionsbildning och att locka fler unga var återkommande teman när Föreningen Nordens högsta beslutande organ samlades på Biskops Arnö i början av juni.

OMBUD FRÅN HELA landet möttes på Föreningen Nordens fullmäktige för att samtala och fatta beslut om viktiga framtidsfrågor. På framtids- och påverkanstorgen fick ombuden bland annat prata om opinionsbildning, lokal verksamhetsutveckling och blicka framåt om hur Föreningen Norden ska se ut i framtiden.

VIKTIGA FRÅGOR LYFTES

Föreningen Nordens avgående ordförande Åsa Torstensson lyfte vikten av tillit och att vi måste lära oss av vad som hände under pandemin. Hon beskriver det som att det nordiska samarbetet inte hade en djupare innebörd när det verkligen gällde.

– Bristen på tillit är livsfarlig! Det är när de mellanfolkliga mötena finns på djupet som vi har motståndskraften att möta nästa kris.

Ella Turta, programkoordinator på

Hanaholmen och ledamot i Föreningen Norden förbundsstyrelse pratade om den stora framtidsfrågan: Hur når vi unga? Hon tog avstamp i Ungdomsbarometern 2024 som visar att ungas politiska intresse minskar. Dessutom minskar tilltron till demokratin hos vissa unga; en femtedel av unga killar är inte säkra på att demokratin är det bästa styrelseskicket.

– Men det här betyder inte att unga inte är samhällsengagerade. Till viss del har engagemanget förändrats över tid. Fler engagerar sig i sakfrågor, exempelvis klimatfrågan, men färre kallar sig politiskt laddade ord som feminist, miljövän eller liberal, säger Ella Turta.

Hon menar att Föreningen Norden har en viktig roll att spela här.

– Vi tar vårt samhällsansvar när färre har tilltro till demokratin. Vi är demokratikämpar som öppnar dörrar till påverkan

Gruppsamtal under fullmäktige.

och engagemang. Vi kan rusta unga att ha möjlighet att möta en mer komplex vardag och framtid, säger Ella Turta.

BEHOV AV INTERNATIONELLT SAMARBETE

Föreningen Nordens generalsekreterare Josefin Carlring lyfte vikten av att Föreningen Norden är en relevant aktör i samhället.

– Det finns ett jättestort sug efter internationellt samarbete, men man vet inte alltid hur man ska göra det, och det är bra för oss. För det vi gör i Föreningen Norden möter ett behov och fyller en viktig funktion i samhället, säger Josefin Carlring.

Ett återkommande samtalsämne under fullmäktige var opinionsbildning och kommunikation. Föreningen Norden har genom åren drivit framgångsrik opinionsbildning och påverkansarbete för att

underlätta och stärka samarbete över gränserna.

– Vi måste våga ha åsikter, och driva dem. Ta fram argument och förslag. Vi blir inte världens mest hållbara och integrerade region bara av att uttala det, säger Håkan Larsson, ombud från Jämtland.

Under fullmäktige valdes Pyry Niemi till ny ordförande i Föreningen Norden. Pyry lyfte den lokala verksamhetens viktiga roll i att synliggöra föreningen. Han menar att den lokala föreningens förmåga att kommunicera med omvärlden är en förutsättning för hela Föreningen Norden.

– Vi måste vara lite mer gränslösa! Våga blicka runt hörnet och se glädjen i att fråga grannen och kompisen om den vill bli medlem i vår fina förening. Sprid budskapet om Norden, vår värdegemenskap och gemensamma historia med utblick mot framtiden, säger Pyry Niemi. ■

Nordens samarbetspris

Under året introducerade Föreningen Norden en ny utmärkelse, Nordens samarbetspris. Priset ska uppmärksamma samarbeten över de nordiska gränserna som bidrar till att föra de nordiska invånarna närmare varandra. I juni 2024 tilldelades Nordisk Journalistcenter Nordens samarbetspris på Nordiska museet i Stockholm.

– **GENOM SITT IHÄRDIGA** arbete stärker Nordisk Journalistcenter utvecklingen av media och journalistik i hela Norden. Vi delar ut Nordens samarbetspris i en tid då journalistiken är satt under press samtidigt som behovet av att stå samman i Norden är viktigare än på länge. Trovärdig och saklig journalistik är en motvikt mot desinformation och polarisering, och det är något vi vill stå upp för och hylla, säger Josefin Carlring, generalsekreterare för Föreningen Norden.

KUNSKAPSDELNING

Genom kunskapsdelning, nätverkande och långsiktiga partnerskap för journalister över de nordiska gränserna har Nordisk Journalistcenter (NJC) i mer än 65 år bidragit till att föra de nordiska invånarna

närmare varandra. Sedan Nordisk Journalistcenter grundades 1957 och fram till i dag har tusentals nordiska journalister deltagit i kurser och konferenser som arrangerats av centret. NJC är en oberoende, ideell organisation, som genom åren haft en särskild koppling till Nordiska ministerrådet.

– Det är en stor glädje och ära att få ta emot just det här priset. Ett pris som ges för nätverkande och samarbete över de nordiska gränserna med syfte att stärka yttrandefrihet, pressfrihet och demokrati. Det träffar rakt in i NJC:s DNA, säger John Frølich, centerchef för NJC. ■

Olav Njaastad, Josefin Carlring, Hans-Henrik Holm och Linda Lundin.

MER OM NORDENS SAMARBETSPRIS

Genom Nordens samarbetspris vill Föreningen Norden uppmärksamma samarbeten över de nordiska gränserna som ger mervärde och nytta för invånarna i Norden. Ett kriterium är att samarbetet ska ske över minst en nordisk gräns, varav en svensk. I en öppen nomineringsprocess under våren kom 35 nomineringar in med förslag på goda samarbeten runt om i Norden. I hård konkurrens utsåg en jury med nordiska representanter NJC till årets pristagare.

JURYMEDLEMMAR 2024

Åsa Torstensson, ordförande i Föreningen Norden Sverige (juryns ordförande), **Sanne Houby-Nielsen**, styresman och vd Nordiska museet **Svein Berg**, managing director, Nordic innovation, **Lotta Finstorp**, Landshövding Norrbottens län, tidigare riksdagsledamot, **Ella Turta**, program coordinator Hanaholmen **Anders Hansen**, ordförande, Ungdomens Nordiska råd

Nordiska dialoger över gränser

Genom att testa och utveckla metoder för hur människor i olika åldrar kan mötas och föra dialog på nya sätt vill Föreningen Norden stärka samhörigheten och gemenskapen i Norden i en föränderlig tid.

UNDER 2024 FÄRDIGSTÄLLDES MATERIAL för samtal, samskapande och reflektion med fokus på målgrupperna förskolebarn, gymnasieelever och föreningens medlemsrörelse. Materialet, som samlas under parapyrubriken ”Nordiska dialoger över gränser” och som är tillgängligt kostnadsfritt på Föreningen Nordens hemsida, består av pedagogiskt material som utvecklats tillsammans med förskolepedagoger och gymnasielärare från flera nordiska länder, samt ett studiecirkelmateriale med tillhörande cirkelledarhandledning framtaget i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan. Fokus under året var att tillgängliggöra materialet på flera nordiska språk, testa det i olika sammanhang och med olika målgrupper, samt påbörja spridning.

UTVECKLINGSPROJEKT MED FÖRSKOLA OCH GYMNASIUM

Förskolmaterialet ”Min plats i Norden” har inte bara översatts till danska, finska, färöiska, isländska och norska, utan också förankrats i de olika ländernas och självstyrande områdenas läroplaner för förskolan, med hänvisningar till respektive skrivningar om demokrati- och delaktighetsarbetet med barn. Materialet har granskats av pedagoger från nätverket Nordisk förskola, samarbetspartnern som under 2025 kommer att testa upplägget i praktiken för att säkerställa en första insamling av teckningar från barn runt om i Norden.

Gymnasiematerialet lanserades i början av 2024 på Föreningarna Nordens gemensamma plattform Norden i skolan, och

finns tillgängligt kostnadsfritt på samtliga nordiska språk. Materialet används regelbundet inom ramen för MERI, ett Nordplus-projekt för gymnasieskolor där Föreningen Norden är samarbetspartner. Inför och under de elevutbytesresor som projektet möjliggör uppmuntras eleverna att genom workshops baserade på materialet reflektera, utbyta perspektiv och uttrycka idéer och drömmar kring framtidens mötesplatser och deras plats i Norden. Elevernas bidrag i form av text, video, bilder med mera samlas i ett levande flöde på Norden i skolan, som på detta sätt även bidrar till deras språkliga utbyte.

En av lärarna som deltar i MERI är Marita Gunnarstein Nielsen, som delar med sig av sina tankar:

– Diskussionerna blir alltid gode; de har en faglig vinkel, en personlig vinkel samt en reflekterande vinkel, hvor eleverne bliver mere bevidste om deres egen identitet, både færøsk og nordisk. Som psykologilærer inddrager jeg også psykologien, da identitet er et stort emne indenfor psykologien og ét, som eleverne tit interesserer sig for. Netop psykologi er noget, som ”Ung i Norden” materialet også lægger op til. ■

Studiecirkel – Min plats i Norden

För att stimulera och facilitera dialoger kring viktiga frågor för Norden i dag och i framtiden har ett studiecirkelmateriel med tillhörande cirkelledarhandledning, tillgängligt på svenska och finska, utvecklats.

Meningsfulla samtal om Norden i studiecirkel.

UNDER ÅRET INTRODUCERADES förtroendevalda i Föreningen Norden och andra intresserade till materialet genom två digitala cirkelledarutbildningar, en på våren och en på hösten, som genomfördes i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan och Stiftelsen Dialogpaus. Fem studiecirkel ägde rum under året runt om i landet; i Boden, Norrtälje, Stockholm, Falkenberg och Örnsköldsvik.

INSAMLING PÅGÅR – I OLIKA FORMER

Materialet för nordiska dialoger över gränser är Föreningen Nordens erbjudande i olika sammanhang där människor möts och vill föra meningsfulla samtal. Materialet kan lätt anpassas till olika målgrupper och format. Det kan till exempel ge liv åt samtal och skapande på platser där människor inte är vana att själva ta plats och interagera med människor de inte känner. Tack vare samarbetet med Nordiska museet kunde vi ta studiecirkelformatet in i museets anrika salar och låta människor i olika åldrar och med olika bakgrunder samtala och bli kreativa tillsammans.

– Det jag tar med mig är berikande möten med de olika individerna i alla åldersgrupper. Det fanns mycket erfarenhet i gruppen och jag är tacksam över att jag har fått ta del av det. Studiecirkeln blev ett fint kompetensupphöjande forum där vi kunde ta del av varandras tankar och idéer

kring dåtiden, nutiden och framtiden, samt hur vi ska kunna samverka för vår gemensamma framtid, säger Arman Hoque som deltog i studiecirkeln på Nordiska museet.

I september tog Föreningen Norden även formatet hela vägen till Litauen, där ungdomsorganisationer från hela Norden och Baltikum för första gången samlades till Nordic Baltic Youth Summit. Vi höll en workshop med utgångspunkt i våra olika material, där en grupp unga tillsammans fick skapa förslag utifrån följande scenario: ”Året är 2030. Enligt en ny undersökning uppgår 99 % av ungdomarna i hela Norden och Baltikum att de känner en stark känsla av samhörighet över nationsgränserna. Vilken sorts mötesplats har skapats för att uppnå detta resultat?”.

Alla dessa idéer och reflektioner blir en del av insamlingen som utgör grunden till nästkommande nummer av publikationen Nordperspektiv. ■

Demokrati i förändring

Nordperspektiv är en årligt återkommande publikation från Föreningen Norden som sätter ljuset på en relevant och aktuell samhällsfråga i Norden och lyfter fram föreningens arbete med nordiska dialoger över gränser. Temat för publikationen 2024 var demokrati i förändring – och hur vi i Norden tillsammans kan bidra till att värna och stärka demokratin.

NORDPERSPEKTIV INNEHÅLLER EN utblick med reportage från olika delar av Norden. I årets publikation kan läsaren ta del av olika positiva initiativ för att involvera och aktivera invånarna i Norden i samhällsutvecklingen och demokratiarbetet, bland annat kring vår gemensamma förmåga att fantisera och föreställa oss en bättre framtid, språkets betydelse för att kunna uttrycka åsikter och delta i debatten, den finska samtalsmetoden dialogpaus samt arenor och mötesplatser för ungas engagemang. Opinionsundersökningen Nordenbarometern 2024, fotoinsamlingen Norden i Bilder, Föreningen Nordens nya utmärkelse Nordens samarbetspris och intervju med vinnarna Nordisk journalistcenter ingick också i årets publikation.

REKOMMENDATIONER TILL BESLUTSFATTARE

Med utgångspunkt i arbetet med årets Nordperspektiv har Föreningen Norden tre rekommendationer till Nordiska ministerrådet och andra beslutsfattare i Norden.

1. Stark och förankrad dialog och samverkan med civilsamhället

Det tar tid att bygga tillit och öppenhet och att hitta former för samverkan och dialog över sektorsgränser. Dialog och samverkan mellan civilsamhället och beslutsfattare – på alla nivåer – behöver stärkas och förankras gemensamt för att hålla över tid, och resurser måste tillsättas för detta arbete.

2. Tydlig struktur som tar emot, följer upp och återkopplar civilsamhällets bidrag

För att invånarnas och civilsamhällets engagemang ska ha verklig påverkan krävs en tydlig struktur inom politiken som tar emot, följer upp och återkopplar civilsamhällets bidrag, samt ger tydlig återkoppling om hur bidragen påverkar politiska beslut och politikutveckling över tid.

3. Fler unga får en tidig erfarenhet av Norden

Ta vara på ungas framtidstro, nyfikenhet och engagemang för Norden. Genomför riktade satsningar för att fler unga ska få en tidig erfarenhet av Norden, exempelvis genom nordiska ungdomsutbyten, genom skolan och i början av arbetslivet. Det är unga som ska bygga vårt framtida samarbete i Norden

FÖRENINGEN NORDENS EGNA ÅTAGANDEN

Under arbetet med årets tema för Nordperspektiv, Demokrati i förändring, har Föreningen Norden identifierat tre konkreta utvecklingsspår.

1. Samverkan inom civilsamhället

Utveckla former för dialog och forum mellan beslutsfattare och civilsamhällets företrädare i Norden. Möjliggöra och erbjuda arenor och nätverk för samverkan inom civilsamhället i Norden.

2. Förstudie om gränsöverskridande samarbete för framtidens arbetsmarknad

Genom dialoger med intressenter och arbetsmarknadens företrädare genomföra en förstudie för att lägga grunden till ett långsiktigt, gränsöverskridande samarbete som förbättrar invånarnas välbefinnande, hälsa och livskvalitet i regionen.

3. Metod för att mäta effekt

Ta fram en metod för att mäta effekten av föreningens verksamhet på kort och lång sikt, i syfte att förstå nyttan och mervärdet som mellanfolkligt utbyte skapar för tillit och samhörighet i Norden. ■

Min plats i Norden

Under rubriken Min plats i Norden samarbetade Föreningen Norden och Nordiska förbundet för fotografi under året kring en fotoinsamling. Fotografer från hela Norden skickade in bilder som symboliserar hur det är att leva, bo och verka i Norden.

SAMARBETET ÄR ETT led i Föreningen Nordens önskan att dokumentera hur vardagen och livet ser ut i de olika delarna av vår gemensamma region. Med insamlingen vill föreningen bredda perspektiven på våra föreställningar om Norden.

– Bildinsamlingen ”Min plats i Norden” som möjliggjorts av Nordiska förbundet för fotografi ger Föreningen Norden möjlighet att tillsammans med fotografer från hela regionen dokumentera och synliggöra vardagen, livet och de skiftande miljöerna som utgör Norden. Bilderna visar en mångfald av perspektiv och berättelser från hela regionen, vilket breddar vår förståelse och uppskattning av vad livet i Norden innebär och kan vara, säger Josefin Carling, generalsekreterare Föreningen Norden.

Bilden Winterfrost av fotografen Petri Damsten valdes ut som pris till årets vinnare av Nordens samarbetspris. Flera bilder från insamlingen valdes ut för att publiceras i publikationen Nordperspektiv. ■

Foto: Bente Sjøgren

Foto: Frits Svendsen

Foto: Petri Damstén

Vi i civilsamhällets
organisationer har **örat mot
marken** och kan fungera som
en länk mellan invånare och
beslutsfattare.

Nordiskt nätverk för civilsamhället

Under 2024 koordinerade Föreningen Norden arbetet i det nordiska civilsamhällesnätverket Nordic civ, som består av 40 representanter från civilsamhällesorganisationer i de nordiska länderna och självstyrande områdena.

NÄTVERKET NORDIC CIV initierades 2021 av de nordiska samarbetsministrarna, med målet att stärka civilsamhällets röst i det nordiska samarbetet. Nätverket, som representerar hundratusentals invånare från hela Norden, har fört en nära dialog med Nordiska ministerrådet för att lyfta behov och utmaningar.

DIALOGMÖTEN

Under våren 2024 genomfördes två dialogmöten mellan nätverket och beslutsfattare kopplade till Nordiska Ministerrådet. Sverige var ordförande i Nordiska ministerrådet under året, därför hölls ett dialogmöte med Sveriges dåvarande Nordenminister Jessica Roswall.

Det andra dialogmötet hölls med Ida Heimann Larsen, stabschef på Nordiska

ministerrådets sekretariat i Köpenhamn. Mötena genomfördes för att öka lärandet mellan Nordiska ministerrådets formella samarbetsstrukturer och dess

Rapporten om arbetet med Nordic Civ.

representanter och civilsamhället. Syftet var att skapa bättre förutsättningar för ökad samverkan och dialog mellan civil-

Samtal under Framtidskonferensen i Malmö.

samhället och beslutsfattare i Norden på kort och lång sikt.

FRAMTIDSKONFERENS

Hur stärker vi civilsamhällets roll i framtiden Norden? Det var en av frågeställningarna när Nordic Civ bjöd in till framtidskonferens för civilsamhället i Norden i Malmö i september. På konferensen möttes representanter från ett 80-tal organisationer i civilsamhället som är verksamma över hela Norden för spännande samtal, givande utbyten och kreativa workshops.

NY RAPPORT

För att sammanfatta och synliggöra Nordic Civs arbete tog vi under året fram rapporten "Lärdomar och per-

spektiv från civilsamhället i Norden". Rapporten lyfter civilsamhällets roll och värde i samhällsutvecklingen i Norden, nätverkets arbete och medlemmarnas röster. I samband med att rapporten släpptes skrev Nordic Civ en debattartikel som publicerades på svenska och danska Altinget under rubriken "Civilsamhället måste fortsatt ha en stark röst i det nordiska samarbetet". ■

Nordjobb 2024

Nytt rekord med 2 500
svenska ansökningar till
Nordjobbs platsbank.

Unga upptäcker Norden

Fler unga i Sverige får upp ögonen för möjligheten att kombinera jobb med upplevelser i ett annat nordiskt land genom Nordjobb, inte minst tack vare Nordjobbs ökade närvaro i sociala medier och traditionell media. Samtidigt fortsätter unga från Norden att upptäcka Sverige norr om Polcirkeln

SVENSKA UNGDOMAR VILL uppleva Norden mer och mer. Det visar de ständigt växande siffrorna på jobbsökningar från Sverige till Nordjobbs platsbank. Under 2024 nåddes ett nytt rekord med över 2 500 svenska ansökningar. Av dessa fick nästan 400 svenska unga en säsongsanställning i ett annat nordiskt land, bland annat som Adventure Guide i Kangerlussuaq i Grönland, som barnskötare på daghem i Helsingfors eller som servitör på badhotell i danska Skagen.

Intresset är stort både bland studie- och yrkesvägledare på gymnasieskolor och bland handledare som arbetar med unga som varken arbetar eller studerar att sprida information om programmet och inspirera unga till att våga testa på en säsong utomlands, med tryggheten som Nordjobb erbjuder. Via Nordjobb matchas inte bara unga med nordiska arbetsgivare, de erbjuds också stöd inför deras flytt i form

av hjälp med byråkratiska processer kopplade till skattefrågor och personnummer, bostadsförmedling och väl på plats en möjlighet att delta i kultur- och fritidsaktiviteter och andra upplevelser tillsammans med andra nordjobbare.

NORDJOBBI SVENSK MEDIA OCH PÅ TIKTOK 2024 var också året då Nordjobb syntes mer både i traditionell media och på sociala medier. Två större inslag med fokus på entusiastiska röster av svenska unga som nordjobbat i Norge och på Färöarna publicerades i Dagens Nyheter och Aftonbladet, vilket gav programmet stor synlighet. För andra sommaren i rad gjordes även inslag om Nordjobb i Sveriges Radio Finland, bland annat genom en intervju med nordjobbaren Vilma som efter en sommar på ett äldreboende i Borås valde att komma tillbaka till Sverige och nordjobba inom vården, denna gång i Stockholm.

Nordjobbs närvaro växer även i sociala medier, framför allt på de plattformar som målgruppen unga spenderar mest tid på. Förutom Instagram har mer och mer innehåll skapats till Nordjobbs TikTok-konto, med bland annat personliga videos från nordjobbare, skämt om språkförståelsen mellan de nordiska språken och inspiration från Nordens mäktiga naturlandskap. Mycket av spridningen fortsätter dock att ske fysiskt och lokalt – ofta med hjälp av Föreningen Nordens lokalavdelningar som besöker skolor och mässor, samt av nya Nordjobbambassadörer.

FORTSATT FOKUS PÅ SVENSKA HUBBAR

64 nordiska och europeiska ungdomar fick ett sommar- eller vinterjobb i Sverige via Nordjobb under året. Destinationen varierar beroende på säsong, men utvecklingen av Nordjobbs erbjudande i Sverige har fortsatt fokus på att stärka geografiska områden med goda förutsättningar för samarbeten - så kallade "hubbar" - och på arbetsplatser inom turism- och hotellbranschen. Daftö Resort är en äventyrsresort med pirattema som ligger strax utanför Strömstad.

Under sommaren 2024 hade de fem nordjobbare från Finland. ►

Nordjobbare i Stockholm sommaren 2024.

Nordjobbare i Arjeplog vintern 2024.

– Det var första gången vi hade säsongspersonal från Finland, vilket var roligt. Samarbetet med Nordjobb ger oss möjligheter att nå nya målgrupper. Daftö ligger precis vid den norska gränsen så det är ganska självklart för oss att jobba över landsgränser. Ännu roligare om vi kan hitta personal från andra nordiska länder. Fördelen med att anställa via Nordjobb är att personalen som kommer hit för att jobba är intresserad av att lära sig språk och kultur. Och de känns verkligen ambitiösa. Vi når kandidater i hela Norden som vi själva inte klarat nå i egna kanaler. Dessutom utan kostnad för oss, säger Mia Kempe, HR-chef på Daftö Resort.

DEN ARKTISKA VINTERN I NORRA SVERIGE LOCKAR UNGA

Arjeplog i Norrbotten, Sveriges mest

glesbefolkade kommun, välkomnade i januari sina första sex nordjobbare, som alla skulle jobba på två av de många hotell som under vintersäsongen blir fullbokade i samband med besök från bilföretag från hela världen.

– Samarbetet med Nordjobb har fungerat alldeles lysande. Nordjobb har stöttat personalen som skulle börja här med vilka dokument de behövde, hur de skulle ta sig till Arjeplog och även hjälpt till med att hitta boende för dem. På så sätt har det känts tryggt både för oss som arbetsgivare och för de anställda, säger Tobias Westling på Hornavan hotell, en av Nordjobbs samverkande arbetsgivare i Arjeplog.

Nordjobbarna från Finland och Danmark som valde den lilla kommunen som hem för sin vinter visade sig också

mycket nöjda, både med arbetsplatsen och med de olika upplevelser som livet norr om polcirkeln har att erbjuda. Två av sex valde att återvända till Hornavan hotell för vintern 2025. Genom Nordjobbs kultur- och fritidsprogram, och med hjälp av lokala samarbetspartners som näringslivsbolaget Argentis, fick nordjobbarna uppleva lokal kultur och historia på Silvermuseet, en tur med hundspann och lunch på en frusen sjö. Många aktiviteter blev också av spontant tack vare den familjära atmosfären som skapades. Laura Schjødt Frimann, nordjobbare från Danmark berättar:

– Da jeg aldrig havde set det svenske Melodifestivalen, inviterede jeg alle mine kollegear hjem til elevhjemmet, hvor vi nordjobbere boede, så vi sammen kunne se finalen. Stuen var ikke særlig stor, og med lidt god vilje, kunne der sidde 5 i sofaen, men vi tog nogle stole fra vores værelser og omrokerede lidt. Der var jo ingen garanti for, hvor mange der ville dukke op, så det var en glædelig overraskelse, da 12 inkl. min chef mødte op. Det var en utrolig vellykket og hyggelig aften, og så var det rart at vores kollegaer også fik set, hvordan vi nordjobbere boede, berättar Laura Schjødt Frimann.

Till vintersäsongen 2025 har antalet unga som fått en anställning i Arjeplog mer än fördubblats, och samarbetsmöjligheter i norra Sverige utforskas även i flera orter, bland annat med växande samarbeten i Kiruna och Kåbdalis.

SPRÅK SOM KOMPETENSUTVECKLING OCH VERKTYG FÖR GEMENSKAP

2024 beviljades Föreningen Norden projektmedel av Nordplus för att under två år utveckla en mångfald av aktiviteter för att stärka nordjobbarnas språkkunskaper i svenska och visa för fler unga, framför allt i Finland, värdet med att kunna flera nordiska språk. Projektet genomförs i samarbete med Pohjola-Nordens ungdomsförbund, nätverket Svenska nu och föreningen Språkambassadörerna, och är fortsättningen på en redan lyckad pilot med fokus på att arrangera språkworkshops där nordjobbare i Sverige får med sig verktyg för att ta sig an språkutvecklingen i svenska. Utgångspunkten är både Svenska nu:s och Språkambassadörernas pedagogik, som fokuserar på att skapa en positiv inställning till språkinläring och trygga platser där man kan öva på språket och göra misstag. Fram till våren 2026 kommer det inom ramen för projektet att anordnas flera språkworkshops, språkcaféer samt även språkevenemang i Finland för att locka fler finska unga till att söka ett nordjobb i Sverige. ■

Nordiskt i hela Sverige

Isländska kulturdagar

2024 var det 30 år sedan Svensk-isländska samarbetsfonden grundades som en gåva från Sveriges regering och riksdag. Dessutom firade republiken Island 80 år. För att fira detta arrangerade Föreningen Norden på uppdrag av samarbetsfonden och i samarbete med Islands ambassad Isländska kulturdagar i Sverige hösten 2024.

VI VALDE ATT fokusera på tre hubbar, Göteborg, Stockholm och Umeå, där vi arrangerade filmvisningar av den prisbelönta thrillern “Kuldi” i samarbete med Folkets Bio och bjöd in till Café Norden-talkshows med gäster med koppling till Island.

Filmvisningarna var mycket välbesökta och avslutades med samtal med regissören Erlingur Thoroddsen och författaren Yrsa Sigurðardóttir som skrivit boken som filmen baseras på. Talkshowerna gjordes på Bokmässan i Göteborg, på Kulturhuset Väven i Umeå och på isländska ambassadens residens i Stockholm. Islands ambassadör Bryndís Kjartansdóttir deltog i alla evenemang

och Svensk-isländska samarbetsfondens verksamhet lyftes fram genom intervjuer med fondens ordförande.

På lokal nivå lyftes det isländska på flera håll genom nordiska gästbud med en skräddarsydd isländsk meny som sammanställts av företaget Grimsis. I Karlstad firades Islands nationaldag med invigning av fotoutställningen Black Lava Fairy Tale, en konsert med den isländska artisten Anna Gréta och isländskt program på Naturum.

Isländska ambassaden lanserade därtill projektet “Läs isländska böcker” under Bokmässan i Göteborg. Under 2025 fortsätter arrangemangen av Kulturdagarna på Island. ■

Pannelsamtal på Bokmässan i Göteborg.

Katalysatorn ett gränslöst Norden

För att stärka utbytet mellan människor i Norden har Föreningen Norden sedan 2022 erbjudit finansiellt stöd för lokal verksamhet genom Katalysatorn ett gränslöst Norden.

KATALYSATORN VÄNDER SIG till föreningens lokalavdelningar och distrikt i hela landet och möjliggör idéutveckling och genomförande av möten, dialoger och samarbeten över gränser. Katalysatorn finansierar lokal och regional verksamhetsutveckling och uppmuntrar till samarbete med nya organisationer, aktörer och målgrupper utanför den egna lokala eller regionala verksamheten. Medel kan användas för att testa en idé i liten skala, som sedan kan vidareutvecklas och fördjupas över tid.

18 projekt beviljades medel om totalt 293 000 kronor från katalysatorn under 2024. ■

18 PROJEKT BEVILJADES MEDEL FRÅN KATALYSATORN UNDER 2024

Föreningen Norden Boden: Studiecirkeln Min plats i Norden samt Nordjobbaktivitet
Föreningen Norden Borlänge: Nordjobbaktivitet och föreläsningsserie
Föreningen Norden Skånedistriktet: Medlemsengagemang över nordiska gränser
Föreningen Norden Värmlandsdistriktet: Värmlands bokfestival
Föreningen Norden Göteborg: Isländska kulturdagar
Föreningen Norden Haparanda: Folkmusik förenar Norden
Föreningen Norden Karlstad-Hammarö: Isländska kulturdagar
Föreningen Norden Landskrona: Café Norden
Föreningen Norden Luleå: Café Norden
Föreningen Norden Lycksele: Café Norden
Föreningen Norden Norra Bohuslän: Verksamhetsutveckling genom utökat regionalt samarbete
Föreningen Norden Norrtälje: Studiecirkeln Min plats i Norden
Föreningen Norden Tingsryd: Paneldebatt: Norden i NATO & NATO i Norden
Föreningen Norden Umeå: Isländska kulturdagar
Föreningen Norden Vadstena: Utbyte mellan konstnärer i Sverige och Danmark
Föreningen Norden Ätrådalen: Studiecirkeln Min plats i Norden
Föreningen Norden Örnsköldsvik: Vänortsmöte samt studiecirkeln Min plats i Norden
Föreningen Norden Östersund: Gränsöverskridande möte Östersund-Trondheim

Katalysatorn ett gränslöst Norden: Tre lokala samarbeten

Isländskt firande i Karlstad

”Under 2024 firade Island 80 år som självständig republik. I samband med Islands nationaldag 17 juni ville Föreningen Norden i Karlstad-Hammarö ta tillfället i akt att lyfta isländsk kultur i Värmland, och inledde under våren ett samarbete med Islands ambassad, Islands honorärkonsulat i Karlstad och Mariebergsskogen.

På nationaldagen bjöd vi in ett stort antal besökare till galleriet i Naturum, Mariebergsskogen i Karlstad till vernissage för fotoutställningen Black Lava Fairy Tale av Susanne Wahlström, med bilder av islandshästar i samspel med vildmarkens svarta lava. Utställningen invigdes av Islands ambassadör Bryndis Kjartansdóttir, och fotograf Susanne Wahlström fanns på plats för att berätta om sina upplevelser och hur hon arbetat fram utställningen. Utställningen var öppen 17 juni–15 september.

Förutom utställningen visades naturfilm från Island och ambassadör Bryndis Kjartansdóttir höll en intressant föreläsning om isländska seder och isländsk litteratur. Anna Greta Sigurdardóttir, en ung isländsk pianist och jazzsångerska spelade piano och sjöng.”

Studiecirkeln Min plats i Norden i Falkenberg

”Föreningen Norden Ätradalens genomförde studiecirkeln ’Min plats i Norden’ i Falkenberg under hösten. Studiecirkelformen skapar en trygg plats för utveckling, trevlig samvaro, bra diskussioner och en chans att lära känna nya människor och deras livsöden.

Vid den första träffen genomfördes ett samtal om trygghet: inom familjen, inom Sverige, i vardagen och omgivningen. Deltagarna pratade om att det är viktigt att hålla sig uppdaterad om nyhetshändelser. Tryggheten påverkas av krigsupplevelser då och nu, skjutningar med mera. Andra frågor som lyftes var miljö, klimatförändringar, otydliga politikerbeslut och minskat intresse för föreningsliv.

Den andra träffen handlade om framtida mötesplatser. Vad händer när vi saknar mötesplatser? Tidigare var kyrkan och föreningar viktiga mötesplatser. Stora förändringar som stängda gränser, pandemi, krig och konflikter, inflation, arbetslöshet och extremt väder påverkar hur vi kan mötas. Vi föreslog mötesplatsen ’Gemenskap i Nordens tecken’ för att bryta ensamhet och förhindra negativa grupperingar bland yngre.”

Café Norden i Landskrona

”Vi vill att fler ska få kännedom om samarbetet inom Norden, och samtidigt få upp ögonen för att det finns en förening som i över 100 år har arbetat för samverkan mellan människor och över gränserna i Norden. Föreningen Norden måste synas och höras lokalt, då det är där människorna finns.

I Landskrona hade vi detta för ögonen när vi under hösten bjöd in till Café Norden, där ett samtal mellan en inbjuden gäst och en kulturjournalist stod på programmet. Vi höll till på Matscenen, Landskronas teaterrestaurang, under två lördagseftermiddagar. Ingen föransmälan krävdes, och vi tog inte heller något inträde. Resultatet blev två mycket lyckade arrangemang. Våra Café Norden-samtal lyftes både inför och efter av vår lokala nyhetshemsida, Landskrona Direkt, som har en positiv inställning till nordisk samverkan och till Föreningen Norden. Och naturligtvis planerar vi nu för fler Café Norden under 2025.”

Samverkan och utveckling

Föreningen Norden driver två uppdrag inom EU:s strategi för Östersjöregionen: att leda Policy Area Education och att stödja Sveriges regering i strategins genomförande. Genom forum, workshops och nätverk stärker föreningen transnationellt samarbete för att möta regionens samhällsutmaningar.

FÖRENINGEN NORDEN HAR TVÅ uppdrag inom ramen för EU:s strategi för Östersjöregionen. I det första uppdraget leds och samordnas Policy Area Education, ett av 14 policyområden inom Östersjöstrategin. Uppdraget delas mellan Föreningen Norden och Hamburg. Förutom utbildningspolitiken ingår arbetsmarknads-, forsknings- och integrationspolitiken i detta policyområde. Uppdraget har föreningen från EU-kommissionen och de åtta medlemsländerna i Östersjöregionen. Inom policyområdet utbildning handlade året mycket om att utveckla fyra nya plattformar för transnationell samverkan. Plattformar där myndigheter och organisationer samlas för att gemensamt utveckla lösningar på samhällsutmaningar. Temat för dessa fyra är demografi, integration, social innovation

och folkbildning med fokus på stödet till Ukraina.

Föreningen Nordens andra uppdrag innebär att bistå Sveriges regering i genomförandet av Östersjöstrategin i Sverige. Under året låg fokus på genomförandet av det årliga forumet i Visby i slutet av oktober.

ÅRLIGT FORUM

Östersjöstrategins årliga forum hölls i år i Visby med 600 deltagare från 24 länder. Värddar var Sveriges regering tillsammans med Nordiska ministerrådet. Arrangörer var Länsstyrelsen Gotland, Svenska institutet samt Region Gotland. Föreningen Nordens uppdrag var bland annat att planera, facilitera och stötta genomförandet av de 27 workshops som arrangerades under två dagar. Vidare samarbetade ►

Östersjösamarbetet

Foto: Karl Melander

Workshop på det årliga forumet inom EU:s Östersjöstrategi i Visby.

föreningen med Svenska institutet och Region Gotland i genomförandet av en så kallad Engagement Day, dagen innan forumet. Här fick nya aktörer möjlighet att presentera sina idéer till samarbete och ta emot feedback och vägledning av olika policysamordnare. 200 personer deltog i programmet.

KOMPETENSUTVECKLING FÖR INTERNATIONELL SAMVERKAN

Delaktighet är viktigt för att lyckas hantera komplexa samhällsutmaningar. Myndigheter och organisationer behöver samlas över sektorer och landsgränser. Föreningen Norden ansvarar för Östersjönätverket som idag har 600 medlemmar, svenska myndigheter och organisationer som arbetar med Öster-

sjöstrategin. För att öka delaktigheten behöver vi öka kunskapen om Östersjöstrategin och hur myndigheter eller organisationer kan använda strategin i sitt utvecklingsarbete. Föreningen Norden erbjuder sedan fem år kompetensutveckling för transnationellt samarbete. Tillsammans med fem myndigheter genomförs regionala workshops. Under året genomfördes en regional workshop i Emmaboda med Region Kalmar som värd. Temat var kulturens roll för hållbar utveckling. Ett 50-tal deltagare arbetade med att utveckla samarbetsinitiativ inom Östersjöregionen. EU-kommissionen var representerad och medverkade gjorde även Svenska ESF-rådet, Svenska institutet samt Universitets- och Högskolerådet. ■

Foto: Karl Melander

Samtal under en av de 27 workshops som arrangerades under forumet.

Strategisk kommunikation och fler följare i sociala medier

Under året har en ny kommunikationsstrategi tagits fram för Föreningen Norden. Med värdeorden samarbete, öppenhet och utveckling som ledstjärna lyfte vi en mångfald av röster och samarbeten i Norden. En god nyhet är att våra följare i sociala medier ökade stadigt under 2024.

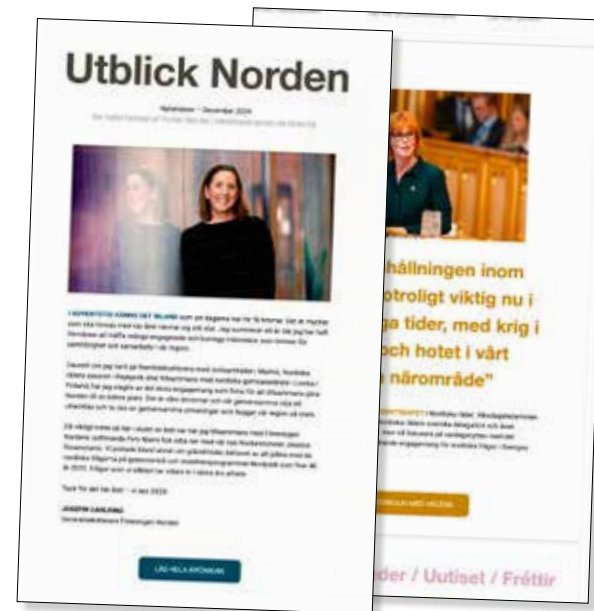
NORDEN NORDENS DAG 23 MARS är en möjlighet att lyfta vikten och mervärdet av nordiskt samarbete till en bredare målgrupp. I lokala och regionala debattartiklar skrev föreningens lokala avdelningar och distrikt från norr till söder att samarbete i Norden är viktigt för just deras region. Debattartikeln publicerades i lokala versioner i en rad tidningar runt om i landet. Bland annat i NSD, Jämtlands Tidning, Jönköpings-Posten, Västmanlands läns tidning, Södermanlands Nyheter, Lokaltidningen (Lycksele), Hallands nyheter, Östersunds-Posten och Västerbottens-Kuriren.

Ur artikeln: "Norden kan vara stolt över ett av de äldsta regionala samarbe-

tena i världen. Det är ingen tillfällighet att just Norden ligger i framkant inom många områden som hållbarhet, konkurrenskraft och innovation. Hundra år av samarbete över de nordiska gränserna har bidragit till att forma våra starka välfärdssamhällen, och ger oss goda förutsättningar att möta framtida utmaningar gemensamt."

I samband med Nordens dag genomförde föreningen även en digital kampanj med temat Min plats i Norden. Några nordbor – kända och mindre kända – fick dela med sig av sina tankar om Norden. I kampanjen medverkade bland andra Andreas Norlén, talman i Sveriges riksdag, Anna-Marja Persson, som driver

Utblick Norden –
föreningens digitala
nyhetsbrev.

podden Samesystrar, Sanne Houby-Nielsen, vd Nordiska museet och Joanna Rubin Dranger, serietecknare, författare och illustratör. Dessutom uppmuntrade föreningens medlemmar och följare att dela med sig av bild och kort text på temat Min plats i Norden i sociala medier.

MEDLEMSBREVET VI I NORDEN

Medlemsbrevet landade i medlemmarnas brevlådor i maj och november. Med nyheter och inspiration, medlemserbjudanden och resereportage ska Vi i Norden skapa en känsla av gemenskap inom föreningen och locka medlemmar till mer läsning och ökat engagemang.

NYHETSBREVET UTBLICK NORDEN

Nyhetsbrevet innehåller nyheter från Norden, inspirerande resereportage och personporträtt samt tips på stipendier, resor och utbyten. Utblick Norden, med cirka 5 000 prenumeranter, skickades ut fyra gånger under året till medlemmar och andra som valde att prenumerera på nyhetsbrevet via norden.se.

FLER FÖLJARE I SOCIALA MEDIER

Vi ser en stadig ökning av följare i föreningens kanaler på LinkedIn, Instagram och Facebook. Under året satsade vi på ett sammanhållet och mer målgruppsanpassat innehåll.

Unga i Sverige är nyfikna på Norden

9 av 10 unga i Sverige vill se mer samarbete över gränserna i Norden. Det visar Nordenbarometern 2024, som i år riktar sig till unga i åldrarna 18 till 30 år.

EN PRIORITERAD FRÅGA FÖR Föreningen Norden är att nå och engagera fler unga i föreningen och i det nordiska samarbetet. Intresset för Norden och nordiskt samarbete är ingen självklarhet, det måste återskapas av varje generation. Genom Nordenbarometern 2024 tog vi tempen på ungas syn på Norden och nordiskt samarbete och ungas mobilitet i Norden. Frågorna i årets Nordenbarometer riktade sig till unga i åldrarna 18 till 30 år.

Resultatet i Nordenbarometern 2024 visar att unga i Sverige är nyfikna på Norden och positiva till samarbete över gränserna.

- 7 av 10 unga kan tänka sig att arbeta, studera eller bo i ett annat nordiskt land.
- 9 av 10 unga vill se mer samarbete över gränserna i Norden.

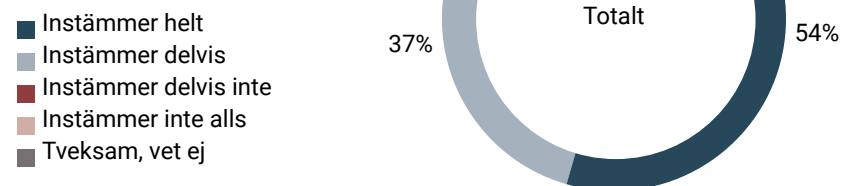
När unga fick välja inom vilket område det är viktigast att öka samarbetet mellan de nordiska länderna hamnade krisberedskap och säkerhetsfrågor i topp, följt av miljö och klimat.

Med resultatet från Nordenbarometern som grund skrev generalsekreterare Josefin Carling på Altinget Debatt i november, under rubriken ”Det nordiska samarbetet måste stärkas på gräsrotsnivå”.

Citat ur debattartikeln: ”Politiker av alla färger är överens om att samarbetet i Norden är viktigare än någonsin. Men Nordens samhörighet kan inte byggas och stärkas enbart på politisk nivå eller genom formella försvarsavtal. När våra demokratiska värderingar är satta under press behöver vi gå tillbaka till det som utgör grunden för vårt samarbete i Norden. Vi behöver en långsiktig satsning på relationer mellan människor, på olika nivåer och över generationer.” ■

Mer samarbete

Det behövs mer samarbete inom Norden för att klara framtida utmaningar.

Leva i ett annat nordiskt land

Kan du tänka dig att arbeta, studera eller bo i ett annat nordiskt land?

Foto: Freepik

Röster från samarbetspartners

Islands ambassad

Samarbetet med Islands ambassad i Stockholm har stärkts under året. Genom Isländska kulturdagar har vi tillsammans låtit isländsk kultur blomstra runt om i Sverige.

"Genom Föreningen Norden kommer ambassaden i kontakt med människor som brinner för att öka de mellanfolkliga relationerna mellan de nordiska länderna, och som även förstår att dessa relationer kan byggas genom både stora och små samarbeten mellan individer och institutioner i våra

länder. På ambassaden ser vi kulturellt utbyte som en viktig del i att bygga relationer mellan Island och Sverige. Under 2024 fick ambassaden möjlighet att ta del av det fantastiska engagemanget som finns för dessa frågor inom Föreningen Norden genom samarbetet runt Isländska kulturdagar. Med hjälp av lokalföreningar kunde Isländska kulturdagar firas i Göteborg, Umeå och Karlstad samt i Stockholm. Det är vi mycket tacksamma för."

Ambassadören, Bryndís Kjartansdóttir

Röster från samarbetspartners

Svenska institutet

Svenska institutet är en långvarig och viktig samarbetspartner för Föreningen Norden. Under året förstärktes samarbetet ytterligare, bland annat genom det årliga forumet i EU:s strategi för Östersjöregionen i Visby.

”Svenska institutet (SI) har mycket verksamhet i Sveriges närregion. Ett exempel är SI Baltic Sea Neighbourhood Programme, ett finansieringsprogram för projektstöd, där 13 länder ingår. Programmet relaterar nära till EU:s strategi för Östersjöregionen, en strategi där också Föreningen Norden på olika sätt är inblandad. Samarbete mellan oss, ofta med andra aktörer, är därför viktigt. Det ger möjlighet till erfarenhetsutbyten och kunskapsökning.

Under 2024 samarbetade vi bland annat kring strategins årliga forum som ägde rum i Visby med 600 deltagare. SI och Föreningen Norden ansvarade, tillsammans med andra aktörer, för ett lyckat sidoevenemang riktat till målgrupper såsom unga, civilsamhälle, lokal offentlig nivå samt företag. Dagen syftade också till att öka samarbetet med aktörer från Ukraina.

I samarbete med Föreningen Norden och några andra aktörer anordnas årligen ett antal workshoppar i Sverige, i syfte att öka kunskapen om och öka engagemanget inom Östersjöstrategin, även det ett viktigt samarbete för att stärka arbetet mot strategins mål.”

Camilla Wristel, programansvarig

Foto: Hanne Marit Tobliassen

Digital plattform för undervisning

Norden i Skolan är en gratis digital undervisningsplattform som riktar sig till lärare i hela Norden. Plattformen drivs av Föreningarna Nordens Förbund med stöd från Nordiska ministerrådet.

SYFTET MED NORDEN i skolan är att stärka banden mellan de nordiska länderna genom att öka kunskapen om varandra och genom att introducera barn och ungdomar till de nordiska språken. Plattformen Norden i Skolan består inte bara av ett stort urval av spännande material med utarbetade arbetsuppgifter, det är också en plats för världens största nordiska kortfilmsportal, möjligheter för elever att knyta vänskapsband över landsgränser och se sig själva i ett större sammanhang. Ett populärt verktyg som Norden i skolan erbjuder är Nordisk skolchatt, en rotationschatt, som ger elever möjlighet att prata med andra elever i Norden i en slumpmässig

ordning. Under chatten kommer slumpmässiga frågor eller diskussionsämnen om ett förutbestämt och aktuellt tema att dyka upp så att alla deltagare ser dem. Under året var 1 469 elever anmälda till skolchatt, och exempelvis upprättades en särskild skolchatt i samband med Nordens dag 23 mars. Under året registrerades 4 905 nya lärare till plattformen jämfört med 2023. Av dessa arbetar 3 422 i en grundskola och 896 i en gymnasieskola. Ett tjugotal klasser har sökt en vänklass under året. 2024 var sista året för Norden i skolans projekt ”Vejen til nordisk samhörighed i skolen”, finansierat av A.P. Møller Fonden, som möjliggjort både utvecklingen

av den digitala plattformen och uppstarten av nya samarbeten. Under det treåriga projektet arbetade Norden i skolan tillsammans med bland annat BUSTER Filmfestival, Danmarks Lærerforening och NAPA - Nordens Institut i Grønland för att ta fram nytt undervisningsmaterial i historia och samhällskunskap med nordiskt fokus, en nordisk ljudjulkalender, tre samskapelseprojekt där nordiska elever i samarbete med professionella filmskapare varit med och skapat egen film från grunden och mycket mer. Den 23 oktober firades projektets avslut och framgångar med ett stort evenemang på Nationalmuseet i Köpenhamn, som öppnades med tal av Kristina Háfoss,

rådsdirektör i Nordiska rådet och hennes ord ”En del kunskap kan inte läras ut, den måste upplevas”. Dagen bjöd på spännande samtal, modererade av journalist Merian Garde Gräs, musikframträdanden samt prisutdelning för bästa nordiska kort- och långfilm för barn och unga. ■

Foto: Norden i skolan

Nordisk skolchatt lockar många elever runtom i Norden.

Högläsning av nordisk litteratur

Nordiska litteraturveckan är ett högläsningsevenemang då samma nordiska litteratur relaterad till ett valt tema läses upp samtidigt i hela Norden, Baltikum och andra Norden-intresserade institutioner runt om i världen.

NORDISKA LITTERATURVECKAN ÄGER rum vecka 46 varje år, och då arrangerar bibliotek, skolor och andra kulturinstitutioner högläsning för barn och unga på morgonen, och för vuxna på kvällen. Projektet administreras av Föreningarna Norden med syftet är att sprida och manifestera högläsning, nordisk litteratur samt nordisk berättartradition. Årets tema "Frihet i Norden" ville också uppmärksamma Islands 80-årsjubileum som självständig republik genom valet av två isländska böcker till högläsningen. Förslaget på tema kom från Föreningen Norden Sverige, som uppmärksammade jubileet hela året inom ramen för initiativet Isländska kulturdagar. Barn runt om i Norden fick ta del av den explosiva

bilderboken "Vulkanen" av den prisbelönta författaren och illustratören Rán Flygenring. Den utvalda boken för vuxna blev den poetiska romanen "Skugga-Baldur" av Sján, som tilldelades Nordiska rådets litteraturpris 2005.

Traditionsenligt samlades barn för Kura gryning, högläsning på skolor och bibliotek på morgonen, och vuxna runt om i landet för Kura skymning, en mycket kär tradition för Föreningen Nordens lokalavdelningar. Av de över 500 registrerade deltagare i Sverige, som innefattade bland annat bibliotek, fritidsgårdar, folkhögskolor och äldreboenden, stod 31 av Föreningen Nordens lokalavdelningar som värdar för högläsningsevenemang. Antalet arrangemang visar på en

Högläsning under Kura skymning i Arvika.

ökning i engagemang från det föregående året trots svårigheterna med att ta del av den utvalda boken i sin helhet på bokhandel eller bibliotek. Flera lokalavdelningar bjöd på större arrangemang som förenade högläsning med bland annat musik, författarsamtal, presentationer om Islands natur och historia, samt även ett egen 80-årsjubileum. Detta var fallet i Boden, vars arrangemang blev en succé. Bodens stadsbibliotek berättar att detta var "ett av de mysigaste arrangemangen på hela året då Föreningen Norden uppmärksammade Nordens otroliga författarskap med högläsning och fika. Äkta höstruskmys med andra ord!". Övriga lokalavdelningar som arrangerade högläsningsevenemang var bland annat Arvika, Ätradalen och Nässjö. ■

Den nordiska verksamheten på Biskops Arnö

En mötesplats för människor från Norden

Den nordiska verksamheten på Biskops Arnö handlar om att skapa en mötesplats för människor från de nordiska länderna, där de får en möjlighet att träffas och utbyta erfarenheter inom sina områden. Här följer ett axplock från verksamheten 2024.

DET NORDISKA DEBUTANTSEMINARIET

Debutantseminariet riktar sig till författare som debuterat i de nordiska länderna och självstyrande områdena under det senaste året. Författarförbunden i respektive land rekommenderar deltagare. I år deltog 15 nordiska författare från Sverige, Finland, Danmark, Norge, Färöarna och Island. Grönland, Sápmi och Åland saknades. Programmet präglades av temat historia med föreläsningar, gästlärare, praktiskt arbete och uppläsningar – och gott om tid för informella möten och samtal. Seminariet besöktes av Victoria Kielland (Norge) och Marie Silkeberg (Sverige).

NORDPLUSPROJEKTET TIME-OUT

Inom ramen för Nordplus driver vi samarbetsprojektet Time-Out, som syftar till att stärka undervisningen om klimat och

hållbarhet i grundskolan. Projektet leds från Hanaholmen och under 2024 har två träffar genomförts, en på Voksenåsen och en på Hanaholmen. Projektet avslutas till hösten 2025.

KURA SKYMNING

I samarbete med Föreningen Norden Håbo genomförde Biskops Arnö ett Kura skymning-evenemang. 11 november blev det högläsning och fika framför brasan i Biskopssköket. Bibliotekarie Alfred Arvidsson läste texter av den isländske författaren Sjón som valts ut till årets Nordiska litteraturvecka.

SATSNING PÅ MINORITETSSPRÅK

Inom ramen för Folkbildningsrådets satsning på de officiella minoritetsspråken fick vi medel för att genomföra seminariet Konstkollo. Fokus var konstnärlig

utbildning i relation till konstnärligt fält och minoritetskultur, tvärkulturellt för yrkesverksamma konstnärer inom de officiella minoritetsspråken. Konstkollet genomfördes vecka 22 och samlade 15 utövande konstnärer inom samtliga nationella minoritetsspråk; finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

SEMINARIUM FÖR FRISTADSFÖRFATTARE

För femte året i rad genomfördes, i samarbete med The International Cities of Refuge Network, ICORN, ett seminarium riktat till fristadsförfattare, journalister och konstnärer. Vi kallar det seminarium men det handlar mer om att skapa en mötesplats för fristadsförfattare och möjlighet till ett professionellt samtal. Under fyra dagar i början av augusti samlades tolv fristadspersoner från Sverige, Norge och Danmark på Biskops Arnö. Workshopen gästades av bland andra Khashayar Naderehvandi.

SVENSKA FOLKSKOLANS VÄNNER

Samarbetet med Svenska Folkskolans Vänner (SFV) har fortsatt under 2024. De två vinnarna från SFV:s litterära tävlingar har deltagit i sommarkurser, två finska lärare har deltagit i den skrivarkurs för lärare som Biskops Arnö arrangerar i samverkan med Lärarstiftelsen. Författaren Sara Nyman har tillbringat tre veckor på ett vistelsestipendium på Biskops Arnö.

FOKUS PÅ ISLAND

2024 har präglats av ett tydligt fokus på Island, vilket ska kulminera i ett seminarium i maj 2025. Biskops Arnö har beviljats medel för seminariet från

Svenska Akademien och Svensk-isländska samarbetsfonden. Planering har inletts och kontakter etablerats med den isländska ambassaden. Diskussioner har hållits med de estetiska utbildningarna på Biskops Arnö för att förbereda seminariet 2025. Målet är att stärka Biskops Arnö som en viktig aktör i det nordiska kultursamarbetet.

NORDISKT BIBLIOTEK

Biskops Arnös bibliotek har ett utåtriktat nordiskt bildningsuppdrag där målet är att öka kunskapen om våra grannländers kultur- och samhällsliv. Det nordiska spelar en central roll i biblioteksverksamheten på Biskops-Arnö. Biblioteket förfogar över, och utvidgar fortlöpande, en stor samling av nordisk skönlitteratur. Det finns ett rikt utbud av tidskrifter från de nordiska länderna. En strävan finns också att ha en allt större nordisk bredd på våra författarsamtal. Bibliotekarie Alfred Arvidsson skriver även regelbundet om nordisk litteratur för Föreningen Nordens nyhetsbrev Utblick Norden.

NÅGRA KORTA NEDSLAG

- I mars fick Biskops Arnö besök av den socialdemokratiska delegationen i Nordiska Rådet
- I september deltog rektor Mats Lundborg på det nordiska litteraturpolitiska toppmötet i Göteborg.
- I september deltog Ellen Fiske, lärare på dokumentärfilmskursen, på dokumentärfilmfestivalen Nordiskt Panorama i Malmö.
- Under 2024 har Biskops Arnö haft sammanlagt 18 nordiska deltagare på de långa folkhögskolekurserna, höst och vår. ■

Föreningen Norden är huvudman för Stiftelsen Nordens Biskops Arnö, som bedriver Nordens Folkhögskola, Nordens Fotoskola och nordisk verksamhet.

Ordföranden har ordet

DET KÄNNES SOM i går, men det var faktiskt i juni 2024 som vi hade fullmäktigemöte på Biskops Arnö. Den då valda förbundsstyrelsen tackar för förtroendet och jag som ordförande har känt ett fint stöd från er medlemmar runt om i landet. Jag nämnde vi fullmäktigemötet att vi ska vara mer gränslösa i våra aktiviteter, och den känslan har förstärkts allteftersom jag besökt eller deltagit digitalt på olika möten runt om i landet.

Vi är verkligen en medlemsorganisation med hög kompetens, erfarenhet och nyfikenhet i samskapandet för ett öppet och mobilt Norden. Att lära av varandra för att stärka de mellanfolkliga banden har alltid varit vägen framåt för bildning, kulturell förståelse och demokratisk utveckling. Våra traditioner ger oss råg i ryggen att möta framtidens möjligheter och utmaningar visionärt och vidsynt, fokuserat och samtidsanpassat. Medlemskampanjen rullar på, och styrelsen både följer och leder den engagerat, vi inser naturligtvis att det kommer att ta tid att få in fler medlemmar, men lika viktigt är att varje förening och medlem gör en liten extra insats för att motivera fler - unga som äldre - att bli medlemmar i vår fina förening. Vår styrka i att göra skillnad för nordiskt samarbete bottnar i ett växande medlemsantal. Så låt oss försöka tillsammans.

Under 2025 är Sverige ordförande

för Föreningarna Nordens samarbete inom ramen för Föreningarna Nordens Förbund, FNF. Vi startade arbetet redan i samband med Nordiska rådets session i Reykjavik i oktober, där prioriteringar för det kommande året stod i centrum.

Pyry Niemi

En förutsättning för att vi ska kunna bedriva en bra verksamhet är att vi har ett långsiktigt och förutsägbart stöd både på nordisk och nationell nivå. Denna fråga har varit aktuell under hela 2024, och kommer att fortsätta vara det framöver.

Föreningen Norden har funnits i över 100 år. Vi är en del av en nationell och nordisk folkrörelse som bidrar till att stärka och utveckla relationer och samarbete över gränserna i Norden.

Ur svenskt perspektiv har den nya förbundsstyrelsen under året initierat ett framtidsinriktat arbete för Föreningen Norden. På vårt första möte tog vi fram en tydlig riktning för vårt arbete under den kommande mandatperioden. Vi ska vara en modig och innovativ förbundsstyrelse som visar riktning och stärker gemenskapen i föreningen och invånarnas roll i nordiskt samarbete. Genom att vi vågar utmana, aktivt påverka samhällsutvecklingen och kommunicera tydligt vill vi skapa värde för våra medlemmar - och bygga relevanta nätverk. Vi är en organisation som förvaltar vår historia, samtidigt som vi med mod och ambition blickar framåt för att möta utmaningar och möjligheter.

En tydlig kommunikation om förbundsstyrelsens arbete till medlemmar och förtroendevalda är ett av våra prioriterade områden för arbetet 2024-2026. Andra områden som vi ska prioritera är att:

- Stärka Föreningen Norden genom ökat lokalt engagemang med fler och mer aktiva medlemmar som bidrar till föreningens utveckling.
- Utveckla våra nätverk och aktivt

påverka politiken lokalt och nationellt för att på så sätt stärka vår förening och invånarnas roll i framtidens Norden.

- Säkra och utveckla föreningens långsiktiga ekonomiska förutsättningar.

Förbundsstyrelsen har även initierat ett framtidsinriktat arbete kring idéprogram och opinionsbildning, strategi, organisation och lokal verksamhetsutveckling.

Jag ser fram emot ett spännande och framgångsrikt 2025. Vi ses någonstans i Sverige och Norden! ■

Pyry Niemi
Ordförande Föreningen Norden

FÖRBUNDSSTYRELSEN 2024

Pyry Niemi, ordförande, Spånga,
Anette Mjöberg, vice ordförande,
Lund, **Berit Öström**, Pajala, **Sven-Olov Edvinsson**, Kasamark, Umeå,
Ella Turta, Helsingfors, **Anna Sofie Liebst**, Stockholm, **Lena Liljenhed Ekman**, Göteborg, **Elsie Hellström**, Strömstad, **Oliwer Karlsson**, Stockholm. Adjungerade: **Mats Lundborg**, rektor för Nordens Folkhögskola Biskops Arnö, **Linda Eikestam**, personalrepresentant, **Sven-Anders Svensson**, föreningsrevisor.

Ett öppet, demokratiskt,
samverkande och hållbart
Norden som utvecklas för
framtiden – av oss
tillsammans.

Föreningen Nordens vision